

**Handläggare**  
Tove Ahner  
Telefon: 08-50836220**Till**  
Äldrenämnden  
Den 9 juni 2026

## **Svar på remiss av revidering av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad**

Svar på remiss av kommunstyrelsen, KS 2026/510

### **Förvaltningens förslag till beslut**

Äldrenämnden antar äldreförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av revidering av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen.

### **Sammanfattning**

Kommunstyrelsen har remitterat Revidering av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad till äldrenämnden för yttrande senast 28 juli 2026.

Programmet beskriver vilken riktning staden ska ta för att vidare utveckla arbetet inom kulturområdet. Staden ska vara attraktiv både för de som vill uppleva kultur och för de som är kulturaktörer. Kulturen har en kraft som stärker och berikar människor samtidigt som den kan bidra till minskad segregation. Stockholm beskrivs som en hemstad åt invånarna, en huvudstad för kulturaktörer och som världsstad för besökare och internationella kulturaktörer. De offentliga rummen skapar attraktiva, levande och trygga stadsmiljöer. För att arbetet i programmet ska gå framåt utifrån ambitionerna har fyra mål satts upp. Varje mål har ett antal åtaganden där genomförande och ansvariga nämnder och bolagsstyrelser är nämnda.

Förvaltningen är positiv till revideringen av det kulturstrategiska programmet och ser kopplingar till arbetet med Åldersvänlig stad då båda delar handlar om att alla människor ska ha samma förutsättningar att vara en del i samhället, oavsett om en person har insatser från äldreomsorgen eller inte. Närhet och det lokala utbudet av kultur är viktigt att förtydliga då det kan vara avgörande för en del äldre att kunna ta del av kultur. Kulturförvaltningens och äldreförvaltningens gemensamma arbete med att öka kultur inom äldreomsorgen har inneburit att många äldre har fått tillgång till ett ökat kulturutbud inom äldreomsorgens verksamheter. Satsningen är viktig att förvalta och utveckla samt att fortsatt sträva efter

jämlikhet i inom äldreomsorgen. Förvaltningen önskar att äldrenämnden står med som genomförandeansvarig även under mål 2 och åtagande 2.2 som innebär att kompetens ska stärkas så att kultur ska vara en integrerad del i stadsdelsförvaltningarna. Slutligen anser förvaltningen att det skulle vara värdefullt om kulturnämnden är sammanhållande i det löpande arbetet i staden.

## **Bakgrund**

Kommunstyrelsen har remitterat kulturförvaltningens revidering av kulturstrategiskt program för Stockholms stad till äldrenämnden för yttrande senast 28 juli 2026. Bland de övriga remissinstanserna finns nio andra facknämnder, tre stadsdelsnämnder, Stockholms Stadshus AB samt Bildkonst, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Konstnärernas riksorganisation (KRO), Svenskt Live, Svensk scenkonst och Sveriges Museer.

## **Ärendet**

Det kulturstrategiska programmet ska ge riktning och en samlad bild av Stockholms stads framtida kultursatsningar. Programmet beskriver Stockholm som en stad med ett brett och stort kulturliv. Staden ska vara en attraktiv plats både för de som vill uppleva kultur och för kulturaktörer. Kulturens kraft stärker och berikar människor samt kan bidra till minskad segregation. Inom äldreomsorgen är kultur ett välbeprövat verktyg för ökad livskvalitet och välmående samt ett sätt att minska ofrivillig ensamhet.

## **Stockholm är hemstad, huvudstad och världsstad**

Staden beskrivs som hemstad, huvudstad och världsstad samtidigt utifrån olika nivåer och funktioner för kulturlivet.

Stockholm som hemstad innebär att staden är till för invånarna genom att kultur är en del av välfärden. Kulturinstitutionerna erbjuder både fysiska och digitala kulturutbud. På stadens träffpunkter och på vård- och omsorgsboenden finns möjlighet till kultur för de äldsta invånarna. De olika stadsdelarna har sin egen identitet som förändras över tid.

Stockholm som huvudstad innebär att staden är ett naturligt kluster för konstnärligt skapande och kulturinstitutioner. Kulturaktörer och andra kreativa människor väljer ofta att leva, utbilda sig och verka i huvudstaden. Staden är institutionstät och har ett brett utbud av festivaler med olika konstnärliga inriktningar.

Stockholm som världsstad innebär att många besök från hela världen där kultur en viktig del i besöket. Kulturutbudet är ett starkt

område med många framstående kulturella och kreativa branscher samtidigt som staden har en unik natur och närhet till vatten. Staden beskrivs som en liten storstad med stor konkurrenskraft. Under de senaste åren har Stockholm utvecklats till ett av Europas mest framgångsrika centrum för kulturellt entreprenörskap.

Bibliotek, lokala kulturhus och andra publika kulturinstitutioner fungerar som förlängda studie- och vardagsrum för människor som lever i trångboddhet. Naturliga mötesplatser skapas genom kulturarrangemang och kulturaktiviteter kan också innebära att invånare rör på sig och möts över geografiska gränser. De offentliga rummen och deras gestaltning skapar mer attraktiva, levande och tryggare stadsmiljöer.

I programmet beskrivs kulturlivet i Stockholm som ett dynamiskt ekosystem av olika aktörer och individer som tillsammans skapar, producerar, arrangerar, sprider, utvecklar, turnerar, stöttar, finansierar och deltar i kulturaktiviteter eller som konsumerar kultur.

## **Mål**

Fyra mål föreslås i programmet. Till varje mål finns ett antal åtaganden för stadens nämnder och bolagsstyrelser. Målen beskrivs nedan med en sammanfattning av beskrivningen av deras innebörd.

- **Mål 1 - I Stockholm har kulturaktörer de bästa möjliga förutsättningarna.**

Kulturaktörer ha goda möjligheter att nå en publik och finansiera sin verksamhet. Det ska vara enkelt att driva företag inom de kulturella och kreativa branscherna i staden. Goda förutsättningar ska finnas för att testa och utveckla nya konstnärliga uttryck.

- **Mål 2 – Kultur finns i varje stockholmares vardag**

Alla stockholmare ska ha jämlika möjligheter till bildning och till att upptäcka, uppleva och skapa kultur oavsett vem man är, eller i vilken del av staden man bor. Alla invånare ska känna sig inkluderade och välkomna i stadens kulturliv. Det ska vara lätt att ta del av och utöva kultur i sitt närområde och i sin vardag. Rum och platser för kultur och möten ska finnas i alla stadsdelsområden. Stadens ökande andel äldre invånare ska ha en jämlik tillgång till kultur och möjligheter att vara kulturaktiva.

- **Mål 3 – Kultur gör Stockholms stadsmiljöer attraktiva och levande**

Kulturens värde ska vara en drivkraft för stadsutvecklingen i Stockholm. Lokaler med potential för kultur, möten och kulturella och kreativa företag ska bevaras och prioriteras

när befintliga områden utvecklas. Platser och lokaler för kultur ska utgöra ett integrerat perspektiv i utformningen av välfärdens funktioner, såsom skolor och vård- och omsorgsboenden.

- **Mål 4 – Kultur är en bärande del av Stockholms stads identitet**

Staden ska vara attraktiv för internationella kulturaktörer och även en språngbräda för inhemska kulturaktörer vidare ut i världen. Kultur ska vara en bärande del av Stockholms nationella och internationella varumärke.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 3 juni 2026. Kommunstyrelsen pensionärsråd har tagit del av ärendet den 2 juni och socialnämndens, äldre- och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 4 juni 2026.

### **Jämställdhetsanalys**

Enligt statistik är kvinnor mer aktiva än män inom de flesta kulturområden. Det gäller både som konsumenter och eget skapande som ett fritidsintresse. Kvinnor över 50 år är ofta de största kulturkonsumenterna. Män och kvinnor bedöms ha ungefär lika stort intresse i film, musik och historia vilket är viktig kunskap i arbetet för att uppnå jämställdhet. Inom äldreomsorgen är det fler kvinnor än män som är beroende av äldreomsorgens insatser. Det är därför viktigt med kunskap inom äldreomsorgens verksamheter för att säkerställa att kulturutbudet som finns att tillgå är utvalt i dialog med målgrupperna.

### **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Förvaltningen ser positivt på att det kulturstrategiska programmet revideras för Stockholms fortsatta utveckling inom kulturområdet. Kulturens kraft beskrivs utifrån flera aspekter och för olika målgrupper vilket ger en större bild av kulturområdet. De fyra målområdena med tillhörande åtaganden och vilka nämnder och bolagsstyrelser som har genomförandeansvaret gör att det blir tydligt att utveckling behöver ske i samverkan mellan flera aktörer.

I inledningen under rubriken Kulturens kraft beskrivs att kultur är en mänsklig rättighet med bred betydelse, enligt FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och i internationella konventioner. Följande synpunkter tar avstamp i de rättigheterna och berör följande delar i det reviderade programmet:

Under rubriken *Kultur bygger sammanhållning och bättre livsvillkor* beskrivs att kultur inom äldreomsorgen är ett välbeprövat verktyg för ökad livskvalitet och välmående samt för att minska ofrivillig ensamhet. Förvaltningen instämmer och vill lyfta fram att de senaste årens budgetuppdrag inom området för ett ökat kulturutbud inom äldreomsorgen har varit och är lyckade. Kulturförvaltningens satsning på Kultur för äldre innebär att äldreomsorgens verksamheter har möjlighet att boka kulturaktörer till ett reducerat pris. Äldreförvaltningen har genom samarbete med stadens museum ökat det digitala utbudet av deras samlingar då det tillgängliggjorts genom filmer framtagna för äldreomsorgens verksamheter.

Under samma rubrik står även att bibliotek, lokala kulturhus och andra publika kulturinstitutioner ofta fungerar som förlängda studie- och vardagsrum för människor som lever i trångboddhet. Förvaltningen vill lägga till att dessa institutioner även fyller en viktig funktion för många äldre som platser med lokal placering som är enkla att nå och som erbjuder kultur av olika slag. De är även viktiga ur tillgänglighetsperspektiv sett till fysisk miljö samt att de inte är förenade med kostnader och därmed tillgängliga för de flesta. Institutionerna är också viktiga ur den aspekten att de är mötesplatser mellan olika generationer vilket är värdefullt.

Beskrivningen av Stockholm som hemstad, huvudstad och världsstad ger en bra bild av de olika rollerna som en stad kan ha samtidigt. Som hemstad är närheten till kultur avgörande för de äldre som har begränsningar i att förflytta sig självständigt eller upplever otrygghet i att resa iväg för att kunna ta del av kultur. Förvaltningen vill förtydliga att närheten till kultur kan vara avgörande för en del äldre personer för att de ska kunna ta del av det. I arbetet med äldrevänlig stad (numera åldervänlig stad) för ett antal år sedan framkom faktorer som närhet och tillgängliga och trygga miljöer som viktiga för att en del äldre skulle känna sig trygga med att vistas i utemiljö.

### **Mål 1 – I Stockholm har kulturaktörer de bästa möjliga förutsättningarna**

Förvaltningen instämmer i att kulturaktörer ska ha bra förutsättningar i sitt arbete och kunna leva på det. Under åtagande 1.1 står att kunskapen om konstens och kulturens frihet hos stadens medarbetare och politiker ska öka. Förvaltningen instämmer i att det är ett viktigt område för att kultur ska prioriteras och vara en viktig och självklar del inom äldreomsorgen. Satsningen *Kultur för äldre* innebär att kulturnämnden finansierar kulturaktörer som äldreomsorgens verksamheter kan boka till reducerat pris. För att

stärka arbetet med kultur anordnar äldreförvaltningen utbildningar för medarbetare om kultur och dess betydelse för hälsa. Med ökad kompetens kan medarbetarna inom äldreomsorgen anordna värdefulla kvalitativa kulturupplevelser utifrån önskemål hos de äldre i de olika verksamheterna.

## **Mål 2. Kultur ska finnas i varje stockholmares vardag**

I programmet beskrivs att alla stockholmare ska ha jämlika möjligheter till bildning och till att upptäcka, uppleva och skapa kultur, oavsett vem man är eller i vilken del av staden man bor. Förvaltningen vill åter lyfta arbetet med *Kultur för äldre* som kulturnämnden finansierar. Satsningen innebär att äldre personer som bor på vård- och omsorgsboenden, servicehus, dagverksamhet eller som besöker träffpunkter kan ta del av ett kvalitetssäkrat kulturutbud.

Satsningen har pågått sedan hösten 2023 och bokningarna ökar årligen. Dock så ser äldreförvaltningen och kulturförvaltningen att en del verksamheter bokar sällan eller aldrig. Förklaringen kan vara att de bokar kulturaktörer som inte ingår i utbudet i *Kultur för äldre* men en förklaring är också att de har oklara eller begränsade ekonomiska förutsättningar. Äldre personer som har insatser av äldreomsorgen, särskilt de som bor på boenden, kan oftast inte ta sig till kulturupplevelser vilket innebär att kulturen behöver komma till dem. Som det är i dagsläget skiljer det sig hur mycket kultur och vilken typ av kultur en person får ta del av beroende på vilket boende personen bor. För att det ska bli mer jämlikt så behövs en samsyn på flera nivåer om betydelsen av kultur och kultur som en mänsklig rättighet. Äldrenämnden står med som en av de ansvariga nämnderna i arbetet i åtagandet som hör till det här målet vilket är positivt då det är ett område som behöver tittas närmare på.

Under samma mål (mål 2) beskrivs också att Stockholm ska möjliggöra ett levande kulturliv i varje stadsdelsområde. Bland annat beskrivs under åtagande 2.2 att kompetens och ändamålsenliga organisationer ska stärkas så att kultur ska vara en integrerad del av stadsdelsförvaltningarnas verksamhetsområden. Utifrån tidigare resonemang om betydelsen av närhet till kulturupplevelser så instämmer förvaltningen i att det är ett viktigt utvecklingsområde. Det stämmer även in på den ojämlikhet på tillgång till kulturupplevelser som finns mellan olika boenden som beskrivs i stycket ovan. I det här åtagande står inte äldrenämnden med som delansvarig för genomförandet vilket är önskvärt då kompetens om kultur och dess betydelse är en del i det pågående arbetet med att stärka kulturutbudet inom äldreomsorgen.

Åldersvänlig stad. I arbetet med Åldersvänlig stad ska det säkerställas att äldre personer har samma rätt som andra grupper i samhället. Kulturen i dess vidaste bemärkelse bidrar stort till ett inkluderande och tillgängligt samhälle. Det skapar förutsättningar för människor att känna sig trygga samt att bibehålla fysisk, psykisk och social hälsa. I Stockholms stad bor många olika målgrupper och gruppen äldre är en heterogen grupp med varierande behov, resurser och förutsättningar såväl i hälsa, ekonomisk situation, kulturell bakgrund, utbildningsnivå som i livsstil.

Förvaltningen önskar att äldrenämnden står med som genomförandeansvarig även under mål 2 och åtagande 2.2 som innebär att kompetens ska stärkas så att kultur ska vara en integrerad del i stadsdelsförvaltningarna. Slutligen anser förvaltningen att det skulle vara värdefullt om kulturnämnden är sammanhållande i det löpande arbetet i staden. Det är bra att arbetet föreslås att integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell men för att en helhetsbild ska finnas föreslås att kulturnämnden har en samordnande roll och följer arbetet.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden antar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av revidering av kulturstrategiskt program för Stockholms stad och överlämnar det till kommunstyrelsen

Karin Bülow  
Äldredirektör  
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson  
Avdelningschef  
Äldreförvaltningen

## **Bilaga**

1. Kulturstrategiskt program för Stockholms stad, KS 2026/510

## Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

| Namn                             | Datum      |
|----------------------------------|------------|
| Karin Bülow, Förvaltningschef    | 2026-05-25 |
| Jonna Hermansson, Avdelningschef | 2026-05-25 |